

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **U. B.**, zast. JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou, se sídlem Starobrněnská 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2010, č. j. 56 Az 69/2010 - 19,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2010, č. j. 56 Az 69/2010 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 10. 5. 2010, č. j. OAM-108/LE-PA03-PA03-2010, žalovaný vyslovil, že žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

V odůvodnění žalovaný konstatoval, že žalobkyně podala opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, zrekapituloval obsah žádosti a popsal řízení o její předchozí žádosti. Žalovaný nenalezl žádné nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu, které by vyžadovaly opakované posouzení její žádosti. Za takovou skutečnost nepovažoval tvrzení žalobkyně o obavách z bývalého přítele, absenci zázemí ani zdravotní stav žalobkyně. Doplnil, že všechny tyto skutečnosti byly dostatečně posouzeny již v prvním řízení. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně potvrdila, že její důvody odchodu z vlasti jsou stejné jako v předchozím řízení. Obavy z potíží se soukromými osobami ze zcela osobních

důvodů navíc podle žalovaného nelze podřadit pod § 12 zákona o azylu. Žalovaný podotkl, že žalobkyně svou druhou žádost podala až po zadržení cizineckou policií a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Uzavřel, že shledal naplnění podmínek ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu, a proto řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

V žalobě podané proti tomuto rozhodnutí žalobkyně namítala porušení ustanovení § 3, § 50 odst. 2 a 3 a § 60 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný podle žalobkyně pochybil při aplikaci ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť stav věci použití tohoto ustanovení neodůvodňoval. Žalobkyně dále tvrdila, že splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona, a žalovaný se podle jejího názoru měl zabývat otázkou udělení azylu a doplňkové ochrany, případně uplatněním principu *non-refoulement*. Namítala, že žalovaný nepřihlédl k hrozbě pronásledování ze strany jejího bývalého přítele, který ji v minulosti fyzicky napadal, což se může opakovat. Uvedla, že nemá důvěru ve státní orgány a bezpečnostní složky ve své vlasti, které by ji před bývalým přítelem účinně neochránily ani v jiné části Mongolska. Zmínila rovněž svůj zdravotní stav (bércové vředy) s tím, že pobyt v Mongolsku by vedl k prohlubování zdravotních obtíží. Žalobkyně dále poukázala na obsah správního spisu, požádala o přiznání odkladného účinku žaloby a navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 7. 2010, č. j. 56 Az 69/2010 - 19, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává. V odůvodnění soud uvedl, že žalobkyni byl při podání žádosti poskytnut dostatečný prostor, aby uplatnila vše, co považovala za důležité pro rozhodování. Průběh správního řízení byl ovlivněn především tím, že se jednalo o opakovanou žádost. Soud shledal, že s ohledem na skutečnosti tvrzené žalobkyní v žádosti zvolil žalovaný správný procesní postup a nedopustil se pochybení. Žalovaný podle soudu své rozhodnutí srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil, zabýval se všemi rozhodnými skutečnostmi a je zřejmé, jakými úvahami se při rozhodování řídil. Námitky porušení ustanovení správního řádu proto soud považoval za nedůvodné. Rovněž námitky, že se žalovaný nezabýval tvrzeními žalobkyně, soud shledal nedůvodnými a připomněl, že základem rozhodnutí bylo ověření splnění podmínek ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu. Soud zrekapituloval obsah opakované žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany a konstatoval, že žalobkyně neuvedla žádné nové skutečnosti, na základě kterých by došlo ke změně skutkového stavu a nutnosti věc znovu posoudit; podmínky pro použití ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu tak byly naplněny. Soud dále uvedl, že žalobkyně ve správním řízení nezmínila obavy, že ji státní orgány a bezpečnostní složky neochrání před násilím ze strany bývalého přítele, a proto soud neměl důvod se těmito tvrzeními zabývat. K námitce porušení zásady *non-refoulement* soud podotkl, že žalobkyně netvrdila žádné skutečnosti, ze kterých by se dalo dovodit, že by byla uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, proto nelze žalovanému vytýkat, že se aplikací uvedené zásady nezabýval. Soud uzavřel, že správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost a požádala o ustanovení zástupce.

Dne 29. 9. 2010 předložil krajský soud spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti s tím, že kasační stížnost není podána včas.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 30. 9. 2010, č. j. 4 Azs 30/2010 - 30, vrátil spis krajskému soudu, neboť v něm neshledal oporu pro závěr o opožděnosti kasační stížnosti.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 9. 12. 2010, č. j. 56 Az 69/2010 - 43, ustanovil zástupkyní stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Evu Poláčkovou, advokátku.

Podáním ze dne 17. 2. 2011 zástupkyně stěžovatelky kasační stížnost doplnila o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatelka spatřovala přijatelnost kasační stížnosti v zásadním pochybení krajského soudu, který nerespektoval ustálenou judikaturu a nesprávně aplikoval právo. Namítala, že soud nesprávně interpretoval hranice správního uvážení a svévole, a konstatovala, že bylo povinností žalovaného zkoumat důvody pro udělení humanitárního azylu s ohledem na zdravotní stav stěžovatelky a nedostupnost zdravotní péče v Mongolsku. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2010, č. j. 4 Azs 16/2010 - 47, zdůraznila, že ani naplnění podmínek ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu nezbavuje správní orgán povinnosti zabývat se tím, zda nehrozí závažná újma; tedy i při zastavení řízení v případě nepřípustné žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. To se však v posuzované věci nestalo. Stěžovatelka uvedla, že soud napadené rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nezrušil, ačkoliv pro absenci odůvodnění v části týkající se možného udělení doplňkové ochrany nebylo přezkumu vůbec způsobilé, čímž zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i napadený rozsudek. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a popřel oprávněnost kasační stížnosti. Uvedl, že se v souladu se zákonem a konstantní judikaturou nezabýval institutem humanitárního azylu a nebyl ani povinen posuzovat otázku doplňkové ochrany, neboť se jednalo o rozhodnutí procesní povahy. Zkoumání důvodů znemožňujících vycestování podle žalovaného náleží do případného řízení o správním vyhoštění. Žalovaný navrhl zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou.

Dne 24. 3. 2011 byl spis krajského soudu opětovně předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval přípustnost podané kasační stížnosti a shledal, že některé námitky stěžovatelka poprvé uvedla až v kasační stížnosti. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„[U]stanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové*

námitky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží." (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 419/2004, www.nssoud.cz).

V kontextu citovaného judikátu považuje Nejvyšší správní soud za nepřípustné námitky týkající se správního uvážení žalovaného a udělení humanitárního azylu, neboť o této formě mezinárodní ochrany se stěžovatelka v žalobě vůbec nezmínila.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou a přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. V kasační stížnosti se stěžovatel dovolává důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu spočívající v tom, že krajský soud postupoval v rozporu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když nezrušil napadené rozhodnutí žalovaného, ačkoliv neobsahovalo vypořádání otázky možnosti udělení doplňkové ochrany stěžovatelce, a bylo tudíž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Pokud by byl napadený rozsudek shledán nepřezkoumatelným, již tato okolnost by musela vést k jeho zrušení, aniž by se Nejvyšší správní soud mohl věnovat právnímu posouzení jednotlivých otázek.

Nejvyšší správní soud předesílá, že v dalším odůvodnění vycházel z právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 4 Azs 16/2010 - 47, www.nssoud.cz, s nímž se plně ztotožňuje. Podle zmíněného rozsudku ani naplnění podmínek uvedených v § 10a písm. e) zákona o azylu nezbavuje správní orgán povinnosti zabývat se tím, zda žadateli nehrozí při návratu do země původu závažná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku výslovně uvedl, že „*... i při zastavení řízení v případě nepřípustné žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu, kdy neúspěšný žadatel je vystaven hrozbě návratu do země původu, je správní orgán*

povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Nepostačí totiž pouhé zdůvodnění toho, že byly splněny podmínky ... pro vyhodnocení žádosti o mezinárodní ochranu jako nepřípustné (řízení bylo z tohoto důvodu zastaveno), ale musí být zdůvodněno ve smyslu § 14a zákona o azylu, proč nedošlo k udělení druhé z forem mezinárodní ochrany, tj. doplňkové ochrany. Podle tohoto ustanovení má totiž i v tomto případě správní orgán povinnost své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu postrádá smysl tam, kde žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti nebo zjištěné okolnosti, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany a v tomto rozsahu je řízení zastaveno, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu.“

V projednávané věci žalovaný rovněž s odkazem na § 10a písm. e) zákona o azylu konstatoval nepřípustnost žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany a podle § 25 písm. i) téhož zákona řízení o této žádosti zastavil.

Podle § 10a písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.*

Podle § 25 písm. i) téhož zákona *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná.*

Žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí řádně vypořádal s podmínkami citovaných ustanovení a dospěl k závěru, že byly naplněny; v tomto směru nelze žalovanému, ani krajskému soudu nic vytknout. Ostatně ani stěžovatelka v kasační stížnosti netvrdila, že by v řízení o opakované žádosti uplatnila nějaké nové skutečnosti, jež nemohla uplatnit v řízení o předchozí žádosti.

Nejvyšší správní soud však zjistil, že se žalovaný v odůvodnění vůbec nezabýval otázkou, zda stěžovatelce v případě návratu do země původu nehrozí závažná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu, a nesplnil tak svou povinnost přesvědčivě se v odůvodnění vypořádat s možností udělení doplňkové ochrany. Napadené rozhodnutí žalovaného je tudíž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *přezkoumal-li krajský soud rozhodnutí žalovaného, které pro absenci odůvodnění nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, www.nssoud.cz).

Stěžovatelka již v podané žalobě poukazovala na to, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany a žalovaný se otázkou jejího udělení měl zabývat. Tento žalobní bod stěžovatelka uplatnila řádně, včas a důvodně. Krajský soud měl proto napadené

rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Neučinil-li tak a žalobu navzdory její důvodnosti zamítl, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti také svůj rozsudek, čímž založil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2010, č. j. 56 Az 69/2010 - 19, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, neboť shledal tento rozsudek nepřezkoumatelným ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jedná se o natolik zásadní vadu, že by k ní Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 s. ř. s. musel přihlédnout z úřední povinnosti, i kdyby nebyla v kasační stížnosti namítána.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s., *zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.*

Na krajském soudu tedy nyní bude, aby napadené správní rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém žalovaný vydá rozhodnutí, jež vyhoví shora popsaným požadavkům.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud, který současně též přizná ustanovené zástupkyni stěžovatelky odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu